

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 197
Karar Tarihi : 14/03/2011

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin yenilenmesine, seçimin 12 Haziran 2011 Pazar günü yapılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 03/03/2011 günü, 73 üncü Birleşiminde 987 sayı ile karar verilmiş ve bu karar 4/3/2011 tarihli ve 27864 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimine ilişkin seçim takvimi uyarınca; 11/4/2011 tarihinde siyasi partilerin genel merkezleri seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listelerini Yüksek Seçim Kuruluna verecek, aynı gün bağımsız adaylar da başvurularını yapacaklar ve bu tarih itibarıyla Yüksek Seçim Kurulunca milletvekili aday listeleri incelenmeye başlanacaktır. 19/4/2011 tarihinde de milletvekili geçici aday listeleri ilan edilecek ve milletvekili adaylarının seçilme yeterliliği ile ilgili itiraz süreci başlayacaktır.

Bu durum karşısında, söz konusu inceleme ve itiraz konusundaki esas ve usullerin belirlenmesi ve Yüksek Seçim Kurulunun da bu esas ve usuller çerçevesinde incelemeyi yapması gerekmektedir.

Bu hususların belirlenmesi için oluşturulan Komisyon çalışmasını tamamlamış olmakla;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

79. maddesinde; "Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz."

76. maddesinde; "Yirmibeş yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler."

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun;

10. maddesinde; "Yirmibeş yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir."

11. maddesinde; "Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- a) İlkokul mezunu olmayanlar,
- b) Kısıtlılar,
- c) Yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,
- e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
- f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüyeye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkum olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkum olanlar.”

22. maddesinde; “Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, İl seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.”

23. maddesinde; “Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.”

hükümlerine yer verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunca Anayasa ve Yasalarla verilen genel yetki ve görev kapsamında milletvekili adaylarının, adaylık koşullarının varlığı Anayasanın 76. ve 2839 sayılı Yasanın 10. ve 11. maddelerinde yer alan seçilme yeterliliği yönünden res'en ve itirazın incelenmektedir.

Siyasi parti genel merkezleri aday listelerini Yüksek Seçim Kuruluna verirken adayların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus kağıdı örneğini, öğrenim durumunu gösterir diploma örneğini, askerlik belgesini ve ayrıca sabıka durumunu gösterir belgelerini de listelerine eklemeleri gerekmektedir.

Adli sicil kaydında sabıkası bulunan adayların ayrıca;

1- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11. maddesi (f) fıkrasında belirtilen suçlardan ve (e) fıkrasında söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 121 – 122 – 123 – 124. veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 13/A maddelerine göre mahkumiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı Memnu Hakların İadesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2- Yine, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11. maddesinin (f) fıkrasında yazılı suçlardan ve (e) fıkrasında belirtilen taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanunun 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkumiyet kararlarının kesinleşme şerhli (açıklamalı),

3- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11/f maddesinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezalarını infaz ettiklerine veya infaz etmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

4- Milletvekili seçilmesine engel sabıkası olanlar hakkında sonradan uyarılama yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiği kanaatine varılmıştır.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- Milletvekili adaylarının seçilme yeterliliği ile ilgili hususların Yüksek Seçim Kurulunca res'en ve itirazın incelenebileceğine,

2- Adaylarla ilgili inceleme ve değerlendirmenin yukarıda belirtilen ilkeler ve yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılmasına,

3- İl Seçim Kurullarının gerek res'en gerekse itiraz üzerine adayların seçilme yeterliliğiyle ilgili olarak noksanlık ve aykırılıkları en kısa zamanda Yüksek Seçim Kuruluna bildirmelerine,

4- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne il seçim kurulu başkanlıklarına iç-mail ile gönderilmesine,

14/3/2011 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Ali EM

Başkanvekili
Kırdar ÖZSOYLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
M. Zeki ÇELEBİOĞLU

Üye
Muharrem COŞKUN

Üye
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Halim AŞANER